

Landelijk VWS-programma 'Nu Niet Zwanger' uitgerold door GGD Fryslân Informatie voor huisartsen

Doel programma Nu Niet Zwanger

Nu Niet Zwanger ondersteunt kwetsbare mensen (m/v) bij het maken van een bewuste keuze over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Dat doet het programma door middel van gesprekken en actieve begeleiding op de gebieden kinderwens, seksualiteit en anticonceptiegebruik.

Bereik

De landelijke uitrol van het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS en is ondergebracht bij GGD GHOR Nederland. Nu Niet Zwanger is opgenomen in het landelijk programma Kansrijke Start. GGD Fryslân rolt de implementatie van Nu Niet Zwanger in opdracht van alle Friese gemeenten in heel Friesland uit.

In de (huisartsen) NHG-Standaard 'Anticonceptie' staat tegenwoordig een expliciete verwijzing naar Nu Niet Zwanger: Richtlijn NHG.

Doelgroep en criteria aanmelding bij Nu Niet Zwanger

Nu Niet Zwanger richt zich op kwetsbare mannen en vrouwen in de vruchtbare leeftijd waarbij sprake is van een combinatie van:

- Opeenstapeling van problemen en beperkingen (multi-problematiek) zoals het zich gecombineerd voordoen van bijvoorbeeld: ernstige psychiatrische problematiek, verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, schulden, loverboyproblematiek, ongedocumenteerd zijn, etc.
- Gebrek aan zelfredzaamheid en zelf herstellend vermogen.
- Tekortschieten of onvoldoende aansluiten van hulp van zorg en omgeving.
- Vanwege complexe problematiek zijn zij (vrijwel) altijd al in beeld bij diverse organisaties.

Problemen – en combinaties van problemen – kunnen op verschillende mensen verschillende effecten hebben. Nu Niet Zwanger is *maatwerk* en per individu wordt bekeken waar we kunnen aansluiten.

Samenwerking medische keten

Met medici (huisartsen, GGD-artsen, gynaecologen, urologen en verloskundigen) bestaat een intensieve samenwerking. Deze samenwerking kent twee richtingen.

- Wanneer een cliënt nu niet zwanger wil worden en ervoor kiest om de kinderwens uit te willen stellen, moet anticonceptie ook bereikbaar zijn. Financieel en praktisch. Daarom zijn er samenwerkingsafspraken tussen NNZ en een kernteam van medici zodat cliënten die begeleid worden vanuit het programma makkelijk terecht kunnen bij een medisch zorgverlener.
- Een cliënt, die in behandeling is bij een medisch zorgverlener, kan worden aangemeld bij Nu Niet Zwanger als gesignaleerd wordt dat de cliënt meer begeleiding nodig heeft dan op dat moment geboden kan worden. Aanmelding gebeurt altijd met toestemming van de cliënt.

Bekostiging anticonceptie

Een gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie moet een vanzelfsprekend onderwerp worden in het zorglandschap. Enkel dan worden kwetsbare mensen in staat gesteld een weloverwogen keuze te maken over het moment van kinderwens, kan persoonlijk en maatschappelijk leed worden voorkomen en daarnaast onnodige zorgkosten worden vermeden.

Nu Niet Zwanger is een uniek preventief programma waarbij maatschappelijk belang en ethische onderbouwing voorop staan. Daarnaast is er ook een financieel aspect.

Nu Niet Zwanger biedt hen die financieel niet kunnen voorzien in anticonceptie de mogelijkheid deze kosten te vergoeden.

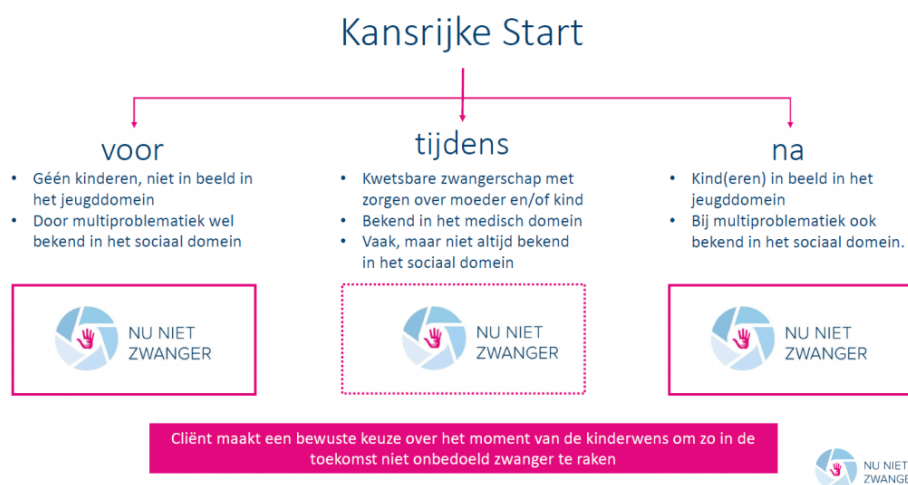
NNZ streeft er expliciet niet naar dat alle deelnemers na begeleiding hun kinderwens aanpassen en/of als gevolg van de begeleiding anticonceptie gaan nemen. Het is immers aan de deelnemer om daar zelf een beslissing over te nemen.

Bekijk de [NNZ-inspiratievideo](#) voor een rol van de huisarts op Vimeo.

Achtergrond

Nu Niet Zwanger heeft als interventie een plaats in het landelijk actieprogramma Kansrijke Start. Kansrijke Start doet een beroep op gemeenten en alle professionals in het sociale en medische domein om het belang van de eerste 1000 dagen uit te dragen en er actief op in te zetten. Het actieprogramma zet in op extra ondersteuning voor kwetsbare gezinnen, waaronder gezinnen waar sprake is van een kwetsbare opvoedsituatie. De ondersteuning is gericht op bewust zwanger worden, een gezonde zwangerschap en veilig ouderschap. Daarbij is een goede koppeling tussen het medische en het sociale domein inclusief de publieke gezondheid essentieel, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen. Door het verbinden van de medische keten en het sociale domein bouwt Nu Niet Zwanger bij uitstek aan een lokale coalitie zoals die binnen Kansrijke Start wordt bedoeld.

Kansrijke Start kent drie actielijnen: voor, tijdens en na de zwangerschap. Nu Niet Zwanger staat beschreven in de actielijn voor de zwangerschap. De situatie na een zwangerschap is tegelijkertijd een situatie voor een mogelijke nieuwe zwangerschap, en tijdens de zwangerschap kan er al verkend worden welke ideeën een cliënt heeft over de situatie na de bevalling. Daarmee loopt Nu Niet Zwanger als het ware door de drie actielijnen heen.

NU NIET
ZWANGER

Kansrijke start

Voor:

- Géén kinderen, niet in beeld in het jeugddomein.
- Door multiproblematiek wel bekend in het social domein.

Tijdens:

- Kwetsbare zwangerschaps met zorgen over moeder en/of kind.
- Bekend in het medisch domein.
- Vaak, maar niet altijd bekend in het sociaal domein.

Na:

- Kind(eren) in beeld in het jeugddomein.
- Bij multiproblematiek ook bekend in het social domein.

Clïënt maakt een bewuste keuze over het moment van de kinderwens om zo in de toekomst niet onbedoeld zwanger te raken.

Contactgegevens Nu Niet Zwanger GGD Fryslân

Wilt u meer weten, een (online) presentatie volgen in uw praktijk, of bespreekt u graag de mogelijkheden van dit programma voor uw patiënten?

Mail of bel ons: nunietzwanger@ggdfryslan.nl

Truda Taconis, Marianna Chirandjilal, Inhoudelijk Coördinatoren, 088-22 99 120.
Margreet van der Meijde, Projectleider, 06-21 36 54 04.

www.nunietzwanger.nl